

վախցուի որ զայն անսակարտ թողած ըլլալ Սակայն, իր մէկ քանի քերթուածները, — ոսկի բաժակներ որոնց մէջ տիեզերքներ կան խտացած — կը բաւեն իր անունը բանաստեղծութեան աղանդական էջին մէջ արձանագրելու:

Մայառմէ ապրիցաւ քաղաւած, խորիտ աղքատութեան մը մէջ, Նրբեք չղիջաւ իր տաղանդը լղրճել՝ ամբոխին հանելի ծածածութիւններ անելով: Անպիտէրէնի դասեր տալով ապրուստը հանեց, եւ պարսպ ժամերը նուիրեց իր երազը քանդակելու: Իր մեծ հմտութիւնը, իր անձին աշխուական շնորհը, իր խօսակցութեանը ներուժն ու բարձր հրապուրժը՝ իր շուրջը խմբեցին ներկայ գրական սերունդին ամենէն նուրբ անդամները. եւ զազաղին շուրջը, ամենքը համաձայնեցան խոստովանելու թէ Մալաոմէ կարեւոր մաս մը ունեցած էր իրենց մտքին ու ճաշակին կազմաւորման մէջ: Իրմէ չափ տարբեր ազդանքներ, Հանրի աը Ռէնեիէ, Բիւռուտի, Վիլթոն Մաուրիդ, Վիլէլ-Կոֆէն, Իրենց ճամբան գտած են անոր զիւթական խօսակցութեանը մէջ. եւ երբ Վէոյէն մեռաւ, ու տղայական փափաքը յայտնուեցաւ բանաստեղծներու իշխան մը անուանելու, նոր գրողները միաձայն իշխան հռչակեցին Մալաոմէն, որ արդէն, առանց քուէարկութեան, իշխան մըն էր բանաստեղծութեան աշխարհին մէջ, ուր իշխան մը չկայ, այլ իշխաններ:

* *

Այսօր, աւանդութիւնը չարունակելով, Մալաոմէին յաջորդ ընտրեցին Լէոն Տիէոքը: Նոր իշխանը, նմանապէս ասող աղմուկի, ամբոխի եւ ձեւադրեպութեան, արհամարհոտ ժպիտով մը՝ զրեթէ բռնի՝ ընդունեցաւ իրեն բերուած սիրտը: Տիէոքս, Ռէիւնիոնի կղզիին մէջ ծնած՝ ինչպէս Լըքոնդ աը Լիլը, տաղանդի եւ հոգւոյ հանգիստութիւններ ունի Բարբառոս լեռքուածներու հեղինակին հետ: Անոր պէս, իր մանկութիւնն անցուցած՝ արեւադարձային հըսկայ, հարուստ, հրապառ ու ջախջախիչ բնութեան մը ծոցը, անոր պէս տարբերուն վայրագ ու մեծաշուք պաղքատի հանդիսատես եւ կեանքին անդիմութեանը համոզում, անոր պէս խառնածին, երակներուն մէջ կրելով վրդովիչ միացումը Արեւելքի մեղկ ու արտում հոգւոյն եւ Արեւմուտքի ըմբոստ ու պայծառ իմացականութեան, Տիէոքս ֆրանսական բանաստեղծութեան ամենէն խորին, ամենէն ցաւապին էջերէն մէկը

գրած է. Լըքոնդ աը Լիլ երգած էր բնական ու ժերուն անագորոյն միօրինակութիւնը, տիեզերական գոյութեան բարբառոս ու ցուրտ տրամաբանութիւնը, մարդկային ճակատագրին արգահատելի զաղփաղկութիւնը, եւ ոչ ոք երբեք հասած է արհամարհոտ յուսահատութեան, դաժան ու գոռոզ ցաւի այն զօրութեանը զոր Կալեկի բանաստեղծը թափեց իր գործին մէջ:

ԼԷՈՆ ՏԻԷԻՍԻՍ

(Revue des Beaux-Arts-ի անունով)

Լէոն Տիէոքս Լըքոնդ աը Լիլ մըն է, նորչափ յուսահատ, բայց աւելի փափուկ, զթեթեամբ քաղցրացած, աւելի թոյլ ու օրօրուն իր երգին մէջ, մեղամաղձութեան երազնուածութեանը գիւնով, իր աղաղակին տալով հնչիւն մը որ աւելի ողբ է քան անէծք:

2.

ԾԱՂԻԿՆԵՐԸ

Նախածագ տունընկան հինաւուրց կապոյտին ոսկի ձիւնակոյտերէն — եւ աստղերուն յաւիտենական ձիւնէն — Դուն ատենով անջատեցիր մեծ բաժակները — Դեռ երիտասարդ եւ աղէտքներէ տակաւին կոյս երկրին համար:

Շէկ հիբիլը, նրբավիզ կարապներուն հետ, — եւ աքսորուած հոգիներուն աստուածային

այն դափնին — Կարմիր ինչպէս սերտին մա-
քուր ոտնամատը — Զոր կը չիկնցնէ կոխուած
արշալոյսներուն ամօթխածութիւնը :

Սմբուլը, եւ քնքափալ մտնոյն, — Ու
կոտ մարմնոյն հանդուսակ, վարըր — Անգութ,
ջինջ պարտէզին ծաղկեալ Հերովդիադան, —
Այն զոր վայրի ու պայծառ արիւն մը կ'ոտզէ :
Եւ հեծկլտացող ճերմակութիւնը յօրինցեր
չուաններուն, — Որ, թաւաղելով հասպնե-
րու հովտի մը վրայէն որուն հազիւ կը քսուի,
— Տփուռած հորիզոններուն ծաւի խունկին
մէջէն — Կը բարձրանայ՝ երազոտ՝ դէպի լուսինը
որ կուլայ :

Ո՛վսնաւ ծնծղաներով ու բուրվաւներով
— Ո՛վ Տիրամայր, ո՛վսնաւ մեր լիբերոսին
պարտէզէն. — Եւ թող արձագանգն աւարտի
երկնային իրիկուններուն մէջ. — Զմայլա՛նք
նայուածքներուն, փողփողո՛ւմ լուսապսակնե-
րուն :

Ո՛վ Մայր, որ ստեղծեցիր, ըստ արդար ու
հօգ Ծոցե՛դ — Բաժակներ որոնք ապագայ սր-
ուակը կը ճօճեն, — Մեծ ծաղիկներ, եւ բա-
լասան Մա՛ր — Խոնջ բանաստեղծին համար
զոր կեանքը կը նքողէ :

ՄԹԷՖՈՆ ՄԱՆԱԽՄԷ

ՂԱԶԱՐՈՍ

Յիսուսի ձայնն անոնիւն, Ղազարոս արթն-
ցաւ. — Գունատ, ելաւ մութին մէջ կանգնեցաւ.
— Դուրս ցատքեց իր մեռելական խանձարու-
քին մէջ սրտփալով, — Յետոյ, չիտակ՝ դէմն
եղած կողմը, խոհուն ու մինակ, քաղեց գնաց :
Խոհուն ու մինակ, անկեց ի վեր քաղեց քա-
ղաքին մէջ, — Կարծես մէկ փնտռելով զոր
չէր գտնիր, — Եւ ամենուրեք՝ իր ամէն մէկ
քայլին՝ հանդիպելով — Կեանքի իրերուն, ըստ-
րուկ խուժանին :

Իր ճակտին տակ որ կը շողար մեռելներու
դալկութեամբը — աչքերը փայլակ չէին արձա-
կեր. եւ բերբը, — Կարծես յաւերժական փող-
փողումները վերլիչելով, — Դէպ ի դուրս նայե-
լու անկարող կը թուէին :

Կ'երթար աղու պէս դանդաղկոտ, դառնա-
տեսիլ — Ինչպէս յիմարը մը Ամբոխն անոր առ-
ջեւը կը ճեղքուէր. — Ոչ ոք համարձակելով
անոր խօսք ուղղել, կը թափառէր ան ըստ բազ-
դի, — Ինչպէս մարդ մը որ վատառողջ օգի մը
մէջ կը խեղդուի :

Ա՛լ ոչինչ հասկնալով երկրիս անարգ — Բըզ-
զիւնէն, իր անպատում երազին մէջ խորատոյգ,
— Ինքն իսկ իր անաւոր զաղանիքէն զարու-
րած, — Կուգար ու կը մեկնէր անխօսուկ :

Երբեմն կը սարսուր, կարծես տենդէ բըռ-
նուած, — Եւ որպէս թէ խօսիլ ուզէր, ձեռքը
կ'երկնցնէր. — Բայց անտես ձեռք ըր իր բեր-
նին վրայ կը կասեցնէր — Վերջին վազորդային
անձանօթ բարը :

Այն ատեն, Բեթանիոյ մէջ, ամէն տեղ, երե-
տասարդներն ու ծերերը — Վախցան այդ մար-
դէն. — ան կ'անցնէր խոհուն ու մինակ. — Եւ
ամենէն աներկիւղին երակներուն մէջ արևնը
կը ստաէր, — Տարտամ թրճաւորքին առջեւ որ
կը լողար անոր աչքերուն մէջ :

Ա՛խ, ո՛վ պիտի ըսէ երբեք ըստ տարօրինակ
չարչարանք, — Դո՛ւն որ ետ զարձար գերեզ-
մանէն ուր ամէնքը մնացին, — Որ կրկին ապ-
րեցար, քաղաքներուն մէջ քաշկոտելով —
Պատանքդ՝ խարադի մը պէս մէջքիդ փաթթը-
նուած :

Տփա՛յն յարուցեալ, զոր որդիքը խածեր էին,
— Կրնայի՛ր նորէն դառնալ այս աշխարհիս հո-
գերուն, — Ո՛վ դուն, որ ըստ խորին ապու-
թեանդ մէջ՝ կը բերէիր — Դիտութիւնը որ ար-
գիլուած է անյազ տիեզերքին :

Հազիւ թէ մահն իր որսը կեանքին դար-
ձուց, — Դուն նորէն մութին մէջ մտար, խոր-
հրդաւոր ուրուական, — Մոլեգին ժողովուրդ-
ներուն մէջէն հանդարտ անցնելով, — Եւ այդ
եւս անգիտակ անոնց ցաւին ու խնտումին :

Գու հերկորդ կեանքիդ մէջ, անդգայ եւ ան-
բարբառ, — Անոնց մօտ անհետ յիշատակ մը
թողուցիր միայն — Երկո՛ւ անգամ ուրեմն կրե-
ցիր զգեստող զրկապնդումը — Դառնալու հա-
մար երկնակապոյտին որ դէպի քեզ կը վերա-
խուժէր :

— Օ՛հ, քանի՛ քանի անգամ, այն ժամուն
ուր ստուերը միջոցը կը լեցնէ, — Հեռու՛ ապ-
րողներէն, երկնքին ոսկի խորքին վրայ ցցելով.
— Գու մեծ կերպարանդ դէպի Անեղը բազկա-
տարած, — Անուր կանչելով անցնող յետամնաց
հեշտակին,

Գանի՛ անգամ քեզ տեսան թաւ խոտերուն
մէջ, — Մինակ ու խոհուն, գերեզմանոցներուն
չուրջը յաճիլ, — Եւ խախնձկնով բոլոր այն մե-
ռելներուն որոնք իրենց քարէ անկողնին մէջ —
Օր մը պառկած էին ա՛լ չկլլելու համար :

ԼԷՈՆ ՏԵԷՌԻՍ